

Materiały ze spotkania sekretarzy Komisji Liturgicznych Europejskich Konferencji Biskupów (Dobogökö, 20 – 26 czerwiec 2003 r.)

O. Laszlo Zs. Aczel

Streszczenie dotyczące form pobożności ludowej

W ankiecie skierowanej do sekretarzy Komisji Liturgicznych Europy zadano pytania:

1. Jakie formy pobożności ludowej występują w waszym kraju?
2. Istnieją nowe formy nabożeństw w związku z działalnością nowych ruchów (Ruch charyzmatyczny, Neokatechumenat itp.)?
3. Proszę podać przykład nabożeństwa, które jest dobrze zintegrowane z oficjalną liturgią Kościoła.

01. Niemcy

1. Formy pobożności ludowej

Życie liturgiczne jest bardzo bogate w formy pobożności ludowej. Są one dobrze zintegrowane z oficjalną liturgią. Np.

- mniejsze i większe pielgrzymki
- nabożeństwa, procesje, błogosławieństwa przy obchodach ku czci świętych
- błogosławieństwa przy różnych okazjach (zob. Księga błogosławieństw)

2. Nabożeństwa związane z nowymi ruchami

- nabożeństwa błogosławieństw Ruchu Odnowy Charyzmatycznej
- spotkania modlitewne
- spotkania modlitewne – Taizé

3. Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw

Np. Procesja Bożego Ciała, procesje błagalne, nabożeństwa: adwentowe, majowe, różańcowe, droga krzyżowa, błogosławieństwo pokarmów na stół wielkanocny, Dni Krzyżowe, błogosławieństwo ziół w uroczystość Wniebowzięcia Najśw. Maryi Panny.

02. Anglia i Walia

1. Formy pobożności ludowej

a) w domu

- wieniec adwentowy
- Boże miłosierdzie
- różaniec
- spotkania biblijne

b) w kościele parafialnym

- adoracje prywatne

- w Wielkim Poście szukanie Chrystusa
 - różaniec
 - droga krzyżowa
 - Tydzień Misyjny
 - modlitwy przy figurach świętych
 - c) grupy charyzmatyczne,
 - Grupy o. Pio,
 - grupy czcicieli miłosierdzia Bożego,
 - Legion Maryi
 - d) pielgrzymki
2. *Nabożeństwa związane z nowymi ruchami*
Neokatechumenat, adoracje młodzieżowe
 3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*
nabożeństwa w tygodniach misyjnych, pielgrzymki

03. Flandria

1. *Formy pobożności ludowej*
 - pielgrzymki z licznymi uczestnikami, mające w centrum Eucharystię
 - różaniec
 - droga krzyżowa
 - czuwania z nabożeństwami maryjnymi
 - kazanie
 - Liturgia Godzin
 - spowiedź, śpiewy i świąteczna radość w miejscach pielgrzymkowych
2. *Problemy*
Rok liturgiczny i czytania
3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*

04. Francja

1. *Formy pobożności ludowej*
 - pielgrzymki do różnych kościołów, (rue du Bac a Paris, Lourdes) ku czci Matki Bożej, Patronów i świętych.
 - W Limoges co 7 lat mają miejsce les Ostensions limousine
2. *Nabożeństwa związane z nowymi ruchami*
 - nabożeństwa w Taizé: wspólnota, liturgia i cisza
 - w grupie Emmanuel: wspólnota
 - w Paray le Monial: adoracja
 - Wspólnota Ośmiu Błogosławieństw
3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*

05. Irlandia

1. Formy pobożności ludowej

- Adoracja Najświętszego Sakramentu
- Cudowny Medalik
- śpiewy Taizé także w Wielkim Poście
- nowenny w kościołach zakonnych
- pielgrzymki i ćwiczenia pokutne

2. Nabożeństwa związane z nowymi ruchami

nabożeństwa w ruchach Fokolare, Sant Egidio, Opus Dei

3. Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw

W roku 2000 pielgrzymki jubileuszowe

06. Włochy

1. Formy pobożności ludowej

W pobożności ludowej istnieją różnice między Północą a Południem

- w Adwencie: wieniec adwentowy i jasełka
- w czasie mszy bożonarodzeniowej (pasterki) kładzie się figurę Dzieciątka w żłóbku
- nowenna przed Bożym Narodzeniem
- na zakończenie roku: Te Deum i czuwanie
- droga krzyżowa w Wielkim Poście
- w czasie wielkanocnym odwiedziny rodzin (według rytu ambrożyjskiego w Adwencie i w czasie Bożego Narodzenia)
- pierwszy piątek
- kult Maryjny: różaniec, szczególnie w maju i przy pogrzebach
- cześć świętych, najwyżej na południu Włoch
- pielgrzymki krajowe i zagraniczne

2. Nabożeństwa związane z nowymi ruchami

3. Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw

Nabożeństwo do miłosierdzia Bożego

07. Austria

1. Formy pobożności ludowej

- różaniec (szczególnie w maju i październiku): w kościele parafialnym i poszczególnych rodzinach
- dzwonienie na Anioł Pański: Każdego dnia dzwonią dzwony trzy razy (rano, w południe i wieczorem); wierni zatrzymują się i modlą się Anioł Pański
- nabożeństwo 40-godzinne: Z okazji parafialnych adoracji zachowuje się nabożeństwo 40-godzinne i łączy się je ze sprawowaniem liturgii i kazaniem
- droga krzyżowa, szczególnie w czasie Wielkiego Postu

- czuwanie przy zmarłych (modlitwa pożegnania): W kaplicy cmentarnej (domu przed-pogrzebowym) modlitwa za zmarłych
- dni Matki Bożej: W czasie Adwentu obraz Matki Bożej nawiedza domy. W poszczególnych rodzinach sprawowane są nabożeństwa domowe.
- błogosławieństwo pokarmów: głównie w diecezjach Gurk i Graz-Seckau w Wielką Sobotę przed południem błogosławi się pokarmy wielkanocne.

2. *Nabożeństwa związane z nowymi ruchami*

Poszczególne ruchy w swym dążeniu do nowego życia z wiary są także dziś żywe. Bardzo często spotkania tych ruchów kościelnych połączone są z adoracją Najświętszego Sakramentu, np. Grupy modlitewne Loretto w Salzburgu.

3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*

Np. Czuwanie przy zmarłych złączone w wielu parafiach z oficjalną liturgią pogrzebu; błogosławieństwo pokarmów wielkanocnych na zakończenie Wigilii Paschalnej i w czasie mszy w Niedzielę Zmartwychwstania; błogosławieństwo z modlitwą o pogodę: jako błogosławieństwo na zakończenie mszy w czasie lata i zbiorów.

08. Polska

1. *Formy pobożności ludowej*

- a. Maryjna pobożność ludowa
 - maj: Litania loretańska
 - październik: różaniec
 - pielgrzymki do sanktuariów maryjnych
 - cześć Matki Bożej Bolesnej
 - nabożeństwa i procesje ku czci Matki Boskiej Fatimskiej
 - nabożeństwa do Matki Bożej Nieustającej Pomocy
- b. Chrystologiczna pobożność ludowa
 - Objawienie Pańskie: błogosławieństwo kredy, kadzidła i wody
 - droga krzyżowa
 - koronka do miłosierdzia Bożego
 - czerwiec: litania do Najświętszego Serca Pana Jezusa
 - przy okazji rekolekcji i dnia chorych błogosławieństwo sakramentalne

2. *Nabożeństwa związane z nowymi ruchami*

nabożeństwa Ruchu Światło - Życie (Oaza)

3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*

Różne formy pobożności ludowej są dobrze zintegrowane z liturgią, np. W Wielki Piątek Najświętszy Sakrament zanoszony jest do Bożego Grobu; procesja rezurekcyjna, błogosławieństwo pokarmów na stół wielkanocny; po uroczystości Bożego Ciała msza wotywna o Eucharystii i procesja eucharystyczna.

09. Portugalia

1. *Formy pobożności ludowej*

- modlitwa różańcowa

- pielgrzymki
- procesje ze świecami
- litanie

2. *Nabożeństwa związane z nowymi ruchami*
pieśni nowych ruchów kościelnych

3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*

Jedynie tradycyjne procesje w dni poświęcone świętym, przede wszystkim procesja z figurą Pana Jezusa w Wielkim Poście; w czasie niedzielnych mszy wierni przynoszą dary, czytają czytania, dzieci przedstawiają historie biblijne.

10. Szkocja

1. *Formy pobożności ludowej*

- różaniec
- różne nowenny
- nabożeństwo do miłosierdzia Bożego
- grupy modlitewne
- grupy charyzmatyczne

2. *Nabożeństwa związane z nowymi ruchami*

- Neokatechumenat tylko rzadko
- nowenna do miłosierdzia Bożego
- wieczna adoracja

3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*

11. Słowacja

1. *Formy pobożności ludowej*

- droga krzyżowa
- październik: różaniec
- soboty i maj: litanie loretańska
- sobota fatimska
- agapy

2. *Nabożeństwa związane z nowymi ruchami*

Neokatechumenat – rzadko

3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*

Adoracja w Wielki Czwartek; adoracja przy Bożym Grobie w Wielki Piątek

12. Hiszpania

1. *Formy pobożności ludowej*

- droga krzyżowa
- różaniec
- nabożeństwa majowe
- czerwiec: miesiąc Serca Pana Jezusa

- nabożeństwo zwane Betlejem
 - krzyż adwentowy
 - pielgrzymki
2. *Nabożeństwa związane z nowymi ruchami*
Niektóre elementy z liturgii orientalnej i rzymskiej
3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*
krzyż adwentowy – nabożeństwo przed mszą świętą

13. Węgry

1. *Formy pobożności ludowej*

a. Formy pobożności związane z rokiem liturgicznym

Czas Adwentu i Bożego Narodzenia

- nabożeństwo adwentowe i wieniec adwentowy
- Święta Rodzina w poszukiwaniu mieszkania (podobne do austriackich odwiedzin Maryi)
- jasełka

Czas Wielkiego Postu

- droga krzyżowa
- różaniec
- Wieka Sobota: cicha modlitwa przy Bożym Grobie

Czas wielkanocny

- procesja rezurekcyjna
- Niedziela Zmartwychwstania wcześniej rano: szukanie Chrystusa przez kobiety
- droga do Emaus
- nowenna przed uroczystością Zesłania Ducha Świętego

b. Nabożeństwa związane z pewnymi miesiącami i dniami

- maj: litanie loretańska
- październik: różaniec
- pierwszy czwartek: nabożeństwo eucharystyczne o powołania kapłańskie
- pierwszy piątek: litanie do Serca Pana Jezusa
- pierwsza sobota: nabożeństwo do Niepokalanego Serca Maryi
- 13. dzień miesiąca: nabożeństwo fatimskie

2. *Nabożeństwa związane z nowymi ruchami*

Ruch charyzmatyczny, Neokatechumenat

3. *Przykłady dobrze zintegrowanych nabożeństw*

(Tłum. ks. Jerzy Paliński)